

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2016-11-24
Stockholm

Mål nr
M 2444-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-02-29 i mål nr M 1496-15, se bilaga A

KLAGANDE

A B

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

2. C A

3. Y A

4. A J

5. A L

6. M L

7. U L

8. A R

Dok.Id 1304120

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

9. E R

10. E S

Ombud för 10: W S

SAKEN

Anmälan av uppförande av småbåtshamn/pir, Trolludden, Bredavaviken i Nordmalings kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Västerbottens län beslut 2015-05-26 i ärende nr 535-219-2015.

E Ss, Y As, A Ls, U Ls, M Ls, A Rs och E Rs yrkande att A B ska föreläggas att återställa strandlinjen avvisas.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A B har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska fastställa länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsen i Västerbottens län (länsstyrelsen) har medgett **A Bs** yrkande.

A J och **C A** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

E S, Y A, A L, U L, M L, A R och **E R** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen avslår **A Bs** överklagande. De har vidare yrkat i första hand, som det får tolkas, att **A B** ska föreläggas att återställa strandlinjen i ursprungligt skick och i andra hand att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A B har till stöd för sin talan hänvisat till vad länsstyrelsen anfört i mark- och miljödomstolen och har därutöver i huvudsak angett följande. Piren har inte en sådan påverkan på enskilda eller allmänna intressen att det finns skäl att frångå länsstyrelsens beslut. Länsstyrelsens bedömning av Bredavavikens naturvärde är väl underbyggd. Redan pirens begränsade omfattning i förhållande till vikens storlek visar med all tydlighet att det omöjligt kan röra sig om potentiellt stor miljöpåverkan. Piren är uppförd i enlighet med detaljplanen och det måste då fordras tämligen omfattande estetisk påverkan för att det överhuvudtaget ska tillmätas betydelse i ett vattenärendet. Syftet med anmälningsförfarandet är att underlätta prövningen av vattenverksamheter som är av mindre omfattning. De verksamheter som räknas upp som anmälningspliktiga i förordningen har typiskt sett en mycket ringa påverkan på allmänna och enskilda intressen. Piren upptar en yta om 210 kvadratmeter vilket är sju procent av den övre gränsen för anmälan (3 000 kvadratmeter) och en dryg promille av Bredavavikens yta. Det enskilda intresse som framförts är påverkan på

landskapsbilden. Det kan svårligen vara så att detta intresse är så betydande att sökanden behöver komma in med en tillståndsansökan. En tillståndsansökan skulle heller inte på något sätt förändra möjligheterna att bedöma påverkan på landskapsbilden jämfört med en anmälan.

Länsstyrelsen har hänvisat till sitt beslut och vad de anfört i mark- och miljödomstolen och har därutöver anfört följande. De har haft tillräckligt med beslutsunderlag och kunskap om området för att kunna göra en korrekt bedömning av påverkan på de allmänna intressena. Även om det inte framgår direkt av beslutsmotiveringen så har miljömålen ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” och ”Ett rikt växt- och djurliv” vägts in i bedömningen samt även miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” i begränsad omfattning. Att den aktuella platsen, och i princip hela Järnashalvön, är av riksintresse för naturvården har också ingått i den samlade bedömningen. Det finns inget behov av en tillståndsprövning för att bedöma verksamhetens miljöpåverkan. De närboendes negativa upplevelse av piren motiverar inte heller ett avslag eller en tillståndsprövning. Det finns en risk att anmälningsförfarandet urholkas om tillsynsmyndigheten måste förelägga om tillståndsprövning när enskilda intressen av denna omfattning berörs. Det går inte med hänvisning till rapporten ”Regional anpassning av bestämmelser för strandskydd. Tips på hur LIS-områden kan pekas ut i Västerbottens län” säga att det generellt ska råda stor restriktivitet i Bredavavviken. Det närmsta Natura 2000-området ligger mer än fem km bort. Däremot går gränsen för naturreservatet Örefjärden-Snöanskärgården strax utanför viken. Naturreservatet är mycket stort där enbart vattenområdet utgör ca 46 800 ha.

A J har hänvisat till vad han anfört i mark- och miljödomstolen och har därutöver angett i huvudsak följande. Storleken på piren i förhållande till vikens yta är ovidkommande eftersom det handlar om den påverkan som piren har på det vattenområde som är innanför. Redan idag syns en begynnande uppgrundning innanför piren. Eftersom piren är byggd utan ”genomföringsrör” kommer muddring att krävas inom en snar framtid. Att genomföra samråd och upprätta miljökonsekvensbeskrivning är något som borde ha gjorts redan i den första ansökan till länsstyrelsen för att utreda,

informera och komma till en lösning som är långsiktig och hållbar. Mark- och miljödomstolen har gjort en riktig och välgrundad bedömning.

C A har, utöver vad hon anfört i mark- och miljödomstolen, i huvudsak anfört följande. Verksamheten är tillståndspliktig eftersom den i stor utsträckning påverkar flera berörda fastigheter som starkt invänder mot verksamheten och den påverkar dessutom havsvikens miljö. En massiv stenpir är av bestående art och kommer följaktligen påverka hav, strand och miljö över lång tid.

E S har, utöver vad hon anfört i mark- och miljödomstolen, i huvudsak anfört följande. Mark- och miljödomstolens dom är väl underbyggd. Sedan detaljplanen antogs har vattendjupet minskat påtagligt. Oavsett hur stor yta piren tar upp av vikens totala yta är det fråga om ett stort ingrepp i den inre delen av viken. Det kommer krävas återkommande muddring

Y A, A L, U L och M L har, utöver vad de anfört i mark- och miljödomstolen, i huvudsak anfört följande. Pirens yta är inte avgörande för vilken miljöpåverkan piren har. Placeringen, bottenförhållandena, strömmar och vindar i viken är också av vikt. Pirens placering dominerar blickfånget.

A R och E R har i huvudsak anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen och har därutöver tillagt bland annat följande. En anmälan är tillräcklig när det råder konsensus mellan olika intressen som berörs men när det uppstår en tvist övergår ärendet till att falla inom ramen för ett tillståndsärende. När mark- och miljödomstolen återförvisade ärendet till länsstyrelsen var det helt uppenbart att det förelåg en tvist. Området gränsar till ett Natura 2000-område och har särskild betydelse och högt skyddsvärde. Att hävda att länsstyrelsen på ett grundligt sätt underbyggt sina slutsatser är märkligt eftersom viken inte varit föremål för inventeringar. Att Bredavaviken inte ingått i de inventeringar som genomförts säger ingenting om vikens skyddsvärde. Under de tre somrar som piren har varit på plats har vattenkvaliteten försämrats inom det område som i detaljplanen är avsett för bad och rekreation. Genom att syresättningen av vattnet i de inre områdena har försämrats har detta medfört en förändring av bottenvegetationen. Sedimentering på grund av ändrade

strömförhållanden har medfört en avsevärd uppgrundning, vilket innebär att vattentemperaturen i de inre delarna av viken stiger till nivåer som gynnar algblomning och fiskdöd.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 11 kap. 9 § miljöbalken är huvudregeln att det krävs tillstånd för vattenverksamhet men i den mån det är särskilt föreskrivet är det enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken tillräckligt att vattenverksamheten har anmälts innan den påbörjas. I 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. (FVV) finns en uppräkningslista av anmälningspliktiga vattenverksamheter. Enligt punkterna 3 och 5 nämnda paragraf utgör uppförande av en anläggning respektive muddring eller annan liknande åtgärd i ett annat vattenområde än vattendrag anmälningspliktig vattenverksamhet under förutsättning att den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter.

Reglerna om anmälningsplikt infördes eftersom tillståndsförfarandet för mindre vattenverksamheter upplevdes som onödigt betungande (prop. 2004/05:129 s. 69). Utgångspunkten är därmed att de i 19 § FVV uppräknade vattenverksamheterna typiskt sett utgör sådana mindre vattenverksamheter för vilka det anses vara tillräckligt med ett förenklat förfarande. Tillsynsmyndigheten kan dock enligt 23 § första stycket 2 b FVV förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen.

Vad gäller påverkan på enskilda intressen angavs vid införandet av reglerna om anmälningsplikt att en förutsättning för att en verksamhet kan bli anmälningspliktig är att den inte har någon påverkan av betydelse på närliggande fastigheter och att denna påverkan inte är föremål för tvist. Vidare anfördes i förarbetena att om någon överenskommelse inte kan nås bör en tvist lösas av en miljödomstol och med civilrättsliga utgångspunkter eftersom sådana tvister inte kan avgöras i ett anmälningsärende (a. prop. s. 72).

Mot bakgrund av vad som sägs kan oenighet om en vattenverksamhet i sig inte anses innebära att ett anmälningförfarande är uteslutet. Vad som sägs om enskilda intressen synes i stället främst ta sikte på sådana civilrättsliga frågor om tvångsrätt, ersättning och inlösen som tillsynsmyndigheten enligt 23 § andra stycket FVV särskilt ska beakta vid bedömningen av verksamhetens påverkan på enskilda intressen. Sådana tvister kan nämligen inte avgöras i ett anmälningssärende.

Den huvudsakliga påverkan på enskilda intressen som har förts fram i det nu aktuella målet handlar om verksamhetens påverkan på utsikten över Bredavaviken. Dessa invändningar är inte av sådant civilrättsligt slag att de inte kan behandlas inom ramen för ett anmälningssärende. Verksamhetens påverkan på enskilda intressen kan inte anses vara av sådan omfattning att tillståndsplikten utlöses av det skälet.

Nästa fråga Mark- och miljööverdomstolen har att ta ställning till är om den aktuella vattenverksamheten behöver tillståndsprövas med hänsyn till dess påverkan på miljön. I den ovan angivna propositionen anges att de verksamheter där anmälningsskyldighet kan anses tillräckligt inte ska vara mer omfattande än att de berörda kan antas inte ha något att invända mot verksamheten. Om verksamheten kan antas medföra betydande påverkan på allmänna intressen får tillsynsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd (a. prop. s. 73).

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att piren med tillhörande brygganläggning endast upptar liten yta av vattenområdet, vilket i sig talar för att det är fråga om en anmälningsskyldig verksamhet. Vidare måste det beaktas att länsstyrelsen bedömt att verksamhetens påverkan på vattenområdet är begränsad. Det måste också beaktas att länsstyrelsen har bedömt att Bredavaviken inte ansetts ha sådant skyddsvärde att viken uppfyllt kriterierna för att ingå i den inventering som utförts av grunda havsvikar med vegetationsklädda mjukbottnar och att viken inte heller har ingått i den inventering som utförts av lämpliga lekområden för gädda och abborre längs Västerbottenkusten eftersom området inte bedömts som ett troligt lekområde. Även med beaktande av de invändningar som A J, C A, E S, Y A, A L, U L, M L, A R och E R framfört får länsstyrelsens bedömning att verksamheten har liten påverkan och

att viken saknar särskilt skyddsvärde anses ha sådan tyngd att förutsättningar föreligger för att behandla verksamheten inom ramen för ett anmälningssärende. Med bifall till A Bs överklagande ska därför mark- och miljödomstolens dom upphävas och länsstyrelsens beslut fastställas.

E S, Y A, A L, U L, M L, A R och E R har inte överklagat mark- och miljödomstolens dom. De kan därför inte framställa något yrkande i Mark- och miljööverdomstolen om att strandlinjen ska återställas i ursprungligt skick. Deras yrkande ska därför avvisas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Roger Wikström och Johan Svensson, referent, samt tekniska rådet Dag Ygland.

Föredragande har varit Lisa Forsberg.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-02-29
meddelad i
Umeå

Mål nr M 1496-15

KLAGANDE

1. C A
2. Y A
3. A J
4. A L
5. M L
6. U L
7. A R
8. E R
9. E S

MOTPARTER

1. A B, Kungsgatan 91, 903 30 Umeå
2. Länsstyrelsen i Västerbottens län, 901 86 Umeå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Länsstyrelsen i Västerbottens län den 26 maj 2015 i ärende nr 535-219-2015, se bilaga 1

SAKEN

Uppförande av småbåtshamn/pir, Trolludden, Bredavaviken, Nordmalings kommun

DOMSLUT

Med ändring av det överklagade beslutet förelägger mark- och miljödomstolen
A B att ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken för den
ifrågavarande vattenanläggningen.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västerbottens län (länsstyrelsen) beslutade den 17 januari 2014 att godkänna en anmälan om uppförande av en småbåtshamn/pir på fastigheten X och S:16 i Nordmalings kommun. Samtidigt beslutade länsstyrelsen att bevilja strandskyddsdispens. Beslutet överklagades till mark- och miljödomstolen som den 14 januari 2015 i mål nr M 1127-14 återförvisade ärendet till länsstyrelsen. Skälet för återförvisningen var att länsstyrelsen inte hade gett enskilda som skulle kunna ha ett särskilt intresse i saken möjlighet att lämna synpunkter på anmälan.

Länsstyrelsen beslutade därefter den 26 maj 2015, efter samråd med berörda fastighetsägare, återigen att godkänna uppförande av samma småbåtshamn/pir som ovan. I beslutet uppger länsstyrelsen att det visat sig felaktigt att pröva strandskyddet eftersom strandskyddet inte gäller inom den för området aktuella detaljplanen.

Länsstyrelsens beslut har överklagats av C A, Y A, A L, M L, U L, A J, A R, E R och E S.

Mark- och miljödomstolen har den 18 december 2015 hållit syn på platsen, se protokoll aktbil. 34.

YRKANDEN M.M.

C A har i första hand yrkat att piren avlägsnas och att stranden återställs. I andra hand har hon yrkat att piren ska kortas och förändras så att vattengenomströmningen kan ske under och runt piren.

Y A, A L, M L och U L har, som mark- och miljödomstolen uppfattar överklagandet, yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas, att strandmiljön återställs och att alternativa lösningar söks i samråd.

A J har, som mark- och miljödomstolen uppfattar överklagandet, yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas.

Anders och E R har yrkat att den påbörjade piren ska avlägsnas och ersättas med annan lösning i form av modernare flytbryggor.

E S har yrkat att stenpiren ska tas bort och att strandlinjen återställs till ursprungligt skick.

Såväl **A B** som **länsstyrelsen** har motsatt sig det som yrkats i målet.

PARTERNAS ANFÖRANDEN

C A har bl.a. anfört följande. Uppgrundning i viken är ett stort bekymmer och stora förändringar har skett bara på de senaste 25 åren. Att anlägga en pir utan någon som helst genomströmning av vatten är förödande för den fortsatta uppgrundningen. På den karta som återfinns i bilaga 1 till länsstyrelsens beslut har piren ritats in felaktigt. På illustrationen är piren belägen betydligt längre ut än den i verkligheten är. Vid besök på platsen är det alldeles uppenbart att piren anlagts i fortsättningen till den väg som finns inritad ut mot viken. Detta innebär att piren också hamnar närmare den naturliga landtungan som sticker ut inne i viken och således kortar bredden betydligt. Problemet är inte vad som finns utanför piren utan vad som finns innanför och där är viken inte särskilt bred.

Att anlägga en kompakt stenpir är en kortsiktig och oansvarig lösning. Önskan om att ha möjlighet att anlägga båtar i viken är inte felaktig men byggnadssättet är förödande för de inre delarna i viken. I tidigare överklaganden har ett stort antal alternativa lösningar lyfts fram för att förbättra genomströmningen av vattnet och samtidigt ge moderna båtförtöjningsmöjligheter.

Det framstår som en förhastad slutsats att Bredavaviken inte skulle ha några skyddsvärden. Att det är en grund havsvik, att det finns såväl vuxen som ung fisk, att det finns en bäck som mynnar ut i viken, att det finns djur-, kräldjurs- och

växtliv som påverkas är fortfarande en verklighet även om inte alla kriterier uppfylls. Länsstyrelsen har fattat beslut om ett marint naturreservat kring Järnashalvön tack vare de höga naturvärdena. Rimligtvis upphör dessa inte totalt i viken intill, som ändå måste anses ha intressanta naturvärden, trots viss bebyggelse.

Om samråd hade genomförts på det sätt som domstolen också förordnat, skulle detta ärende inte uppstått. Ingen är emot möjligheten att förtöja båtar i viken men ett samråd hade gett tillfälle att finna en lösning som hade gagnat såväl Trollskatans hamnförening som vattenmiljön längre in i viken. Domstolen beslutade att samtliga närboende skulle höras. Länsstyrelsen avfärdar dock i stort sett samtliga ifrågasättanden, samtidigt som piren de facto redan finns på plats. Piren hade inte uppförts på nuvarande sätt om processen varit riktig från början. Det befaras att länsstyrelsen valt att bortse från argument som framförs på grund av en felaktig hantering och det faktum att piren redan var på plats vid den tidpunkt som samtliga berörda enligt domstolen fick möjlighet att yttra sig. Nu ser det ut som att länsstyrelsen blivit tvungen att försvara sitt tidigare beslut.

Vid ett flertal tillfällen hävdas att de som söker är året-runt-boende i Järnasklubb till skillnad från hushållen längre in i viken, och att de därför skulle ha större relevans i sina önskningar och behov. Detta är irrelevant och det är heller inte otroligt att också de kommer att vilja bli fast boende inom de närmaste åren.

Y A, A L, M L och U L har bl.a. anfört följande. Det är inte rimligt att bygga en 30 meters pir i en naturvik mot bakgrunden av att det egentligen bara är fyra hushåll som vill ha båtplats. Dessa hushåll har dessutom redan i dagsläget goda möjligheter till förtöjning på Trolludden. Nordmalings kommun har själva dessutom pekat ut viken för Klubbhamnen som en plats för ytterligare exploatering då det redan finns flera fasta bryggor där. I detaljplanen för Krokberget (Y) som är beläget i direkt anslutning mot Trolludden anges att det kommer ordnas med en småbåtshamn i Svartviken och även i Bölesundet, ca 600 m norr om Svartviken.

Vad gäller åldern på detaljplanen borde det inte vara möjligt för en myndighet att fatta beslut endast på att de följer "rättsstatus". Den rådande meningen i dagsläget är att detaljplaner ska ha ett slutdatum och att "bäst före datum" är en självklarhet. Förhållanden ändras över tid och det är något som länsstyrelsen borde beaktat i den här situationen. Den ursprungliga detaljplanen gjordes för 20 hushåll och endast åtta är sålda sedan 70-talet. Miljökonsekvenserna är heller inte fullständigt utredda. Bredavaviken är dessutom en orörd "naturvik" utan fasta bryggor och pirar och byggandet är av stor betydelse för de fastigheter som motsätter sig piren. Uppgrundning har skett i viken sen detaljplanen sattes på 70-talet och det är därför orimligt att inte se över placeringen av piren.

Enligt hänsynsreglerna i miljöbalken finns det en undersökningsplikt och alla berörda ska tillfrågas. Det är inte gjort på ett korrekt sätt. Upplevelsen av pirens placering är mycket negativ för de berörda och det är en olägenhet som dessutom skapat en mycket tråkig stämning i området. Om de kunnat ha en dialog om pirens placering och form hade en "konflikt" av det här slaget aldrig behövt uppstå. En sökande har en skyldighet att se till att det sker ett ordentligt samråd där berörda, inkluderande grannar som kan påverkas, ska ha möjlighet att få ge sina synpunkter för att påverka processen. Man ska också tydligt redovisa samrådet. Det hävdas att A Rs och E Rs skulle ha givits möjlighet att ha synpunkter på piren och delta i hamnföreningen. Detta har inte redovisats till länsstyrelsen och det är dessutom ologiskt att man inte ansåg det rimligt att tillfråga även de andra grannarna.

I de riktlinjer som finns för byggande av bryggor anges att fasta bryggor ska undvikas i områden med snabb uppgrundning. I ett tillägg till översiktsplanen, "Strandskydd i Umeåregionen", anges bland annat att funktionella flytbryggor förordas före fasta bryggor och är mest lämpliga i Norra Sverige med betydande landhöjning. Det rör sig endast om fyra hushåll som är intresserade av båtplats i nuläget och finansierar piren. Det är inte rimligt att bygga en 30 m pir som förstör för så många när det handlar om fyra småbåtar.

Vidare ska man betänka att det är ett stort ekonomiskt åtagande för hamnföreningen som fördelas på ett litet antal familjer. En anläggning som denna får skador av isen som måste repareras etc. Om ett par av de familjer som vill ha piren flyttar och ersätts med icke intresserade blir situationen ohållbar. Det finns inget belägg för att det kommer ske någon framtida exploatering av Trolludden eftersom endast fyra familjer tillkommit sedan detaljplanen fastställdes på 70-talet.

Verksamheten ligger på Järnashalvön som utpekats som ett riksintresse för naturvård och området ska därför skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Naturvärde för de boende i området ska också vägas mot behovet. Detta är inte gjort. Att tillåta uppförande av en stenpir i en grund havsvik leder till återkommande muddringar och inom en inte för avlägsen framtid till en pir som tappar sin funktion och förfaller.

Angående synen kan man från protokollet och bilderna från synen lätt se att det var högt vattenstånd vid tillfället. Detta påverkar förstås högst påtagbart hur man upplever piren. Detta bad- och rekreationsområde längst in i viken används av deras och flera andra familjer i Bredavaviken. Man bör också betänka att det enligt flera inkomna skrivelser är så att piren sannolikt måste höjas betydligt för att fylla sin funktion.

Y A, A L, M L och U L har gett in ortofoto med markeringar, foton över alternativa båtförtöjningsplatser, samt foton över viken.

A J har bl.a. anfört följande. Länsstyrelsen har felaktigt uppgett att ingen av de berörda fastighetsägarna motsätter sig bygget av piren. Länsstyrelsen tar för lätt på problemet med uppgrundning. Det är allmänt känt att sediment samlas bakom vattenhinder såsom en pir. Tydligt exempel på detta finns i angränsande vik, i form av en vägbank till Storklubben. Länsstyrelsen anger att Bredavaviken är 230 m på smalaste stället. Det innebär att piren upptar 13 % av dess bredd. Att utgå från att den inte skulle påverka vattengenomströmningen nämnvärt, är

felaktigt. Länsstyrelsen har tagit beslut utifrån en detaljplan som är upprättad 1973 och menar att den har samma rättsstatus idag som när den fastställdes. Länsstyrelsen bör ta beslut från gällande förhållanden/verkligheten. Viken och området har förändrats mycket sedan detaljplanen fastslogs.

Om de närboende hade informerats innan ansökan om att anlägga en pir skickades in skulle en bättre lösning troligen kunnat utarbetats. Det förefaller orimligt att hamnföreningen inte ansåg att de skulle beröras av detta bygge som går 35 m rakt ut från strandlinjen.

Det är känt att den akvatiska miljön påverkas vid uppförande av en massiv pir och han har till länsstyrelsen hänvisat till närliggande vik, där man tidigare uppfört en massiv vägbank till Storklubben. Hela den inre sidan är numera torrlagd. Länsstyrelsen har inte tagit någon hänsyn till att stadiga flytbryggor istället för en massiv stenpir skulle reducera/eliminera problemet. A B hävdar att tidigare försök med flytbryggor gjorts och att dessa skulle ha varit professionellt förankrade. Detta stämmer inte. Dessa bryggor var väldigt amatörmässigt byggda och förankrade då de kastades upp på land vid första högvatten. Idag används flytbryggor även som vågbrytare vid större hamnanläggningar, vilket visar att detta skulle kunna vara ett alternativ till pir. En flytbrygga följer nivåer i vattenstånd, hindrar inte vattenströmning och kan tas upp på hösten för att inte riskera att is och hav bryter sönder den. Med många års erfarenhet av hur högt istrycket från havet kan vara i Bredavaviken är det inte heller orimligt att anta att det kommer att krävas omfattande reparationsarbeten av pir och brygga.

Piren byggdes endast några månader innan länsstyrelsen fattade beslut om att inrätta ett marint naturreservat kring Järnashalvön. Länsstyrelsen anser området tillhöra länets finast kustmiljöer och inkluderar höga naturvärden.

De som bott i viken sedan 1940 och 1950 delar inte uppfattningen att det inte är troligt att gädda och abborre leker i viken. Även sik leker i viken och då framförallt

innanför platsen för piren, vilket många vinterfiskare haft glädje av. Detta område kommer nu snabbt att grundas upp och sikens lekområde försvinna.

Det är inte rimligt att piren är byggd för nio båtplatser samt kajakbrygga, trots att det endast är fyra hushåll i hamnföreningen och trots att kajaker inte behöver en brygga för att lägga till.

Det är fel att samma handläggare, efter återförvisningen, återigen tar beslut i ärendet.

Anders och E R har bl.a. anfört följande. Myndigheters beslutsfattande ska vila på aktuell forskning och beprövad erfarenhet. Forskning och all beprövad erfarenhet visar att anläggandet av en stenpir kommer att skada Bredavaviken och angränsande ekosystem både på kort och lång sikt.

Miljökonsekvenserna är bristfälligt utredda. Bredavaviken är en kraftigt uppgrundad havsvik och ett viktigt reproduktionsområde för bl.a. gädda och abborre. En mindre bäck förbinder den inre delen av viken med sjön Bredavan. Under våren vandrar gädda upp till sjön för att leka och tjänar som relativt lättillgängligt byte för fiskgjuse och havsörn som häckar i området. Botten är täckt av ett tunt sandlager som vilar på sediment som i huvudsak består av toxiskt material (blålera) som när det, t.ex. vid muddring, grumlar upp vattnet och påverkar syreförhållandena i viken. Tidigare muddringsarbeten har utförts längre in i viken i anslutning till den bäck som avvattnar sjön Bredavan, vilket sätter ytterligare press på viken och angränsande ekosystem. Pirens upptagna yta är inte relevant utan de framtida konsekvenser det innebär för ett känsligt ekosystem med en påskyndad uppgrundning och nödvändig muddring för att piren ska fylla sin funktion som tänkt småbåtshamn.

Avståndet mellan pirens spets och den udde som skjuter ut längst in i viken är enligt deras mätningar, utförda med GPS i juli 2015, inte mer än 106 meter. Pirens

position kommer därför att påskynda sedimenteringen och uppgrundningen av viken.

Det ifrågasätts var länsstyrelsen fått uppgiften att den vanligaste vindriktningen är sydväst. Enligt SMHI:s statistik baserad på mätningar utförda mellan åren 1961 – 2004 har man kommit fram till följande tabell:

N	NO NV	O	SO	S	SV	V
15,6	10.0 16.4	6.8	6.4	15.0	17.4	11.4

De vindriktningar som genom sin samlade intensitet och styrka påverkar vattenrörelser och sedimentering är nordostlig, ostlig, sydostlig och sydlig vind. Vindar från väst och nordväst har inte samma kraft och påverkan på sedimenteringen då viken ligger i skydd av täta skogspartier.

De är inte motståndare till uppförandet av en gemensamhetsanläggning i Bredavaviken. Som detaljplanen medger. Motståndet avser den lösning man valt i form av en massiv stenpir. De moderna flytbryggor som idag lanseras har konstruerats just med tanke på att svara mot de krav som redovisad forskning ger upphov till och som myndigheter måste ta hänsyn till. Det är anmärkningsvärt att sådana lösningar inte utretts av vare sig kommunen eller länsstyrelsen. En modern flytbrygga uppfyller nödvändig ekologisk hänsyn i den känsliga miljö som råder i Bredavaviken. Moderna flytbryggor kan flyttas och anpassas till nya förhållanden och flyttas ut till djupare vatten. Massiva stenpirar är statiska och går inte att anpassa till uppgrundning utan påskyndar en sådan.

I anmälan påstås att tidigare försök gjorts med flytbryggor men att detta har misslyckats. Av detta dras slutsatsen att en massiv stenpir är det enda som återstår. Att försök med flytbrygga gjorts för 20-30 år sedan med en brygga byggd av gamla vattendunkar i ett ramverk av trä och använda detta som argument i anmälan måste anses som grovt vilseledande. Länsstyrelsen anser det inte motiverat att kräva att

sökande anlägger en flytbrygga istället för en pir utan att ange skäl för varför det inte skulle vara rimligt.

Anläggande av en stenpir måste anses vara ett långsiktigt projekt. Enligt miljöbalkens mål ska miljöbalken tillämpas så att en långsiktigt god hushållning tryggas. Ismassor i kombination av kraftiga förändringar av vattennivåer i kombination med extrema väderförhållanden skadar eller ödelägger denna typ av konstruktioner. Västerbottens kustlandskap kantas av havererade pirar som inte används på grund av skador och uppslamning. Förutom löpande underhåll är den största svagheten att återkommande muddring krävs på grund av landhöjning och ogynnsamma vattenströmmar. Viken har sedan tidigare varit utsatt för ett antal muddringsarbeten som idag belastar ekosystemet.

Bredavaviken har sedan detaljplanen fastställdes 1970 kraftigt grundats upp. Varma sommarkvar dagar påträffas ofta död småfisk efter stränderna samt tendenser till algbloomning. Periodvis är det svårt att ta sig ut med båtarna på grund av mycket lågt vatten. Anläggningen kommer att påskynda en sådan process då vattencirkulationen i de inre delarna av viken försvåras påtagligt. Sommaren 2015 kunde konstateras att bottenvegetationen förändrats och att en ökad uppgrundning skett. Det är märkligt att inte dessa omfattande förändringar av området i anslutning till piren inte analyserats och tagits hänsyn till i den bedömning som förelagt beslutet om ett godkännande. Den gamla detaljplanen måste anpassas till de nya förhållanden som råder och rådande kunskapslägen vad gäller aktuell forskning. Det måste också gå att diskutera och utreda alternativa platser för planerade anläggningar, vilket inte skett i länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsen har i sitt beslut gjort en indelning av de som är berörda fastighetsägare och de som har synpunkter. Länsstyrelsen formulering avslöjar att man inte förstått huvudargumentet i mark- och miljödomstolens skäl till återförvisning av ärendet. Mark- och miljödomstolen har bedömt dem som berörda och deras synpunkter ska beaktas av länsstyrelsen.

Mark- och miljödomstolen skriver i sitt beslut om återförvisning att ”Enligt praxis kan även enskilda intressen såsom estetiska ingå vid prövning av tillstånd till vattenverksamhet”. De köpte fastigheten för 18 år sedan och ett av de avgörande skälen var en fantastisk utsikt över havet och horisonten. Idag domineras deras utsikt av den massiva stenpiren. Denna förfulning av landskapsbilden och förändring av strandlinjen förstör deras upplevelse av platsen som rekreatjonsområde på ett oacceptabelt sätt.

Pirens helhetsverkan på grund av sin höjd och längd förstör landskapsbilden då piren utgör ett artificiellt och förfulat inslag i den vackra havsmiljön. I förtydligande information från sökande i samband med återförvisning visas en bild där det framgår att piren redan skadats, trots en mild vinter och obefintlig isbildning. Här antyds det att piren för att fylla sin funktion är för låg och måste höjas ytterligare, vilket skulle leda till ännu större olägenhet för dem.

Den pir som hamnföreningen låtit anlägga saknar legalitet då den färdigställdes innan länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft. Detta är skäl nog för att domstolen ska fatta beslut om att piren ska rivas och viken återställas.

Länsstyrelsen har på grund av bristande hantering försatt sig i en position där man tvingas försvara ett beslut vars underlag baserades på anmälan och där man själv intog en passiv roll. En genomarbetad samrådsprocess hade inneburit ett helt annat beslutsunderlag och gett utrymme för andra lösningar.

Viken och dess vattenkvalitet är av stor betydelse för dem som rekreatjonsområde. I samband med synen som genomfördes i målet uppgav sökandena att de övervägde att anlägga en trumma där vattnet kunde strömma genom piren, eftersom vattnet bakom piren var stillastående. Forskning, som de hänvisar till, visar att det sker en snabb förändring och uppgrundning till form av sedimentering som resultat av denna typ av anläggningar i grunda havsvikar. Denna forskning, som länsstyrelsen själva använder i sina egna rekommendationer, avfärdas med argumentet att viken inte har särskilda skyddsvärden eftersom den redan är påverkad av muddring och

omfördelning av stenmaterial. Även om viken inte betraktas som särskilt skyddsvärd, måste den väl vara skyddsvärd betraktad i ett ekologiskt system och för en hållbar utveckling. I den text som formuleras i *Regional anpassning av bestämmelser för strandskydd (oktober 2011, Kommunikationssektariatet, länsstyrelsen Västerbotten)* under rubriken *Bryggor, pirar och muddringar*, hävdas ”att muddra stora ytor och i grunda havsvikar med höga naturvärden är direkt olämpligt eftersom det har negativ effekt på djur- och växtliv”. Detta strider helt mot den praxis som länsstyrelsen utvecklat i sin tillståndsgivning i de nämnda fallen men ligger helt i linje med de argument som framförts i deras överklagande. För att undvika muddringar föreslås i broschyren moderna flytbryggor som klarar svåra förhållanden och som kan förlängas till rimliga kostnader när landhöjningen gjort vattnet grundare.

I Planogram Järnasklubb finns en sammanfattande beskrivning av området generellt där hela kustområdet inklusive Bredavaviken omfattas. Det skrivs att området är vackert och rymmer stora natur- och kulturvärden samt att områdets karaktär är känslig och kräver stor hänsyn och krav på utformning och placering av ny och kompletterande bebyggelse. Vilka områden som har höga skyddsvärden där det råder utökat strandskydd och områden av riksintresse finns med på en kartbild där Bredavaviken ingår.

Anders och E R har gett in skrivelserna ”Skydda och vårda våra viktiga vikar” och ”Regional anpassning av bestämmelser för strandskydd”, produktinformation beträffande ett visst system för förankring av flytbryggor, rapport ”Shoreline development and degradation of coastal fish reproduction habitats” samt ett antal foton över viken.

E S har bl.a. anfört följande. Det framgår inte vilken objektiv bedömning länsstyrelsen lutar sig mot när det uppges att miljökonsekvenserna kommer att bli begränsade och inte innebära någon negativ påverkan av betydelse. De som bor i viken har erfarenhet av tidigare närliggande muddringsarbeten där leraktigt slam spolats in i viken, den del av viken som är långgrund med fin

sandbotten, den del av viken som är en del av den stora viken. Sommartid ligger vindarna på in mot vikens botten i kombination med en stark havsbris. Redan nu kan man se att det runt pirens spets har skett en ökad slambildning. Med skiftande vattennivåer i kombination med den landhöjning som skett sedan byggnadsplanen för området skrevs, kommer det finnas behov av omfattande muddring för att kunna ta emot båtar innanför området där piren är belägen. Helgen den 22-23 augusti 2015 är ett tydligt exempel på hur grund viken är när det är lågvatten, då knappast någon båt av större storlek skulle kunna angöra piren. En bild från detta datum bifogas.

Hon har tidigare efterlyst en miljökonsekvensbeskrivning inför byggandet av piren. Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs, så kallat nollalternativ. Länsstyrelsen redovisade ingen objektiv konsekvensbeskrivning varken som nollalternativ eller efter bygget av piren.

Länsstyrelsen har heller inte tagit hänsyn till den inventering som Nordmalings kommun genomförde och som publicerades i en rapport 2008-01-11, "Nordmalings kust, inventering av planförutsättningar". Där tas problemen med landhöjningen, muddring och pirar upp. Problemen med muddringar i grunda havsvikar tas även upp i Naturvårdsverkets skrift, "Grunda havsvikar, 2014-04-15, i bilaga 3 till förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Förbundet Natur och Miljö tar på sin hemsida upp problemen med muddring och uppmanar därför stugägare att undvika muddring.

Piren dominerar utsikten över havet i den del av viken där de klagandes fastigheter är belägna. På den nedre delen av deras fastighet blir piren "horisonten" då det inte går att se bortom den.

Det finns många bra båtförtöjningslösningar, som står emot de sommarvindar som förekommer i viken och som skulle ge en helt annan acceptabel bild av viken. Dessa alternativ har de sökande inte redovisat och länsstyrelsen har inte efterfrågat eller tagit det i beaktande innan godkännande av bygget.

Det är upprörande att länsstyrelsen har den uppfattningen att Bredavaviken är en vik utan särskilda skyddsvärden. Flera generationers barn och vuxna har kunnat nyttja en fin långgrund badvik med sandbotten. Att fortsätta muddra i viken, rakt ut från den del där de har sin fastighet kommer att medföra ytterligare uppslamning av leraktig massa. De är i allra högsta grad berörda, dels av effekterna av muddring och dels av påverkan på utsikten över havet. Länsstyrelsen borde värna alla berördas miljö och ta hänsyn till den kända kunskapen om hur återkommande muddring påverkar en grund, skyddad havsvik.

A B har bl.a. anfört följande. Trollskatans hamnförening ekonomisk förening (TH) anser att länsstyrelsen fattat ett välgrundat beslut och TH har i alla stycken följt de anvisningar och beslut som berörda myndigheter har meddelat och fattat beslut om i ärendet. Det finns ett antal av klagandenas påståenden som han vill bemöta.

Det är felaktigt att den aktuella piren skulle vara utförd i strid med detaljplanens anvisningar av läget för en gemensamhetsanläggning. I bifogad ritning framgår att piren är placerad inom de områden som detaljplanen har anvisat.

Det hävdas att länsstyrelsens bedömning att Bredavaviken är cirka 230 meter skulle vara felaktig, istället hävdas att vikens inre bredd skulle vara 106 meter. Vid en kontrollmätning med hjälp av en GIS-karta framgår att bredden över viken, i höjd med piren är cirka 240 meter.

Kommunen och länsstyrelsen begärde endast att TH skulle inhämta synpunkter/godkännande av de sju fastighetsägare som har sina fastigheter på Trolludden. TH fick instruktion att det inte förelåg behov av att inhämta andra grannars formella samtycke. Informellt hade dock TH informerat **A R** och **E R** om planerna att bygga en pir samt också inbjudit familjen att delta i föreningen, vilket de avböjde.

Flera klaganden hänvisar till att båtplatser kan anläggas på andra platser på Trolludden och hänvisar till foton som påstås visa på lämpliga placeringar. Delar av de foton som refereras till är återstoden av försök till att anlägga tillfälliga bryggor. I ett av fallen en modern flytbrygga som trots professionella förankringsmetoder vid flera tillfällen kastats upp på land. Kommunen har avvisat TH:s alla försök att placera hamnplatser på andra ställen än det i detaljplanen anvisade till förmån för en placering i enlighet med beslutad detaljplan.

Det är utan tvekan så att piren är ett nytt inslag i de berördas utsikt, vissa av bilderna är dock inte rättvisande då piren framstår som betydligt större än vad som är fallet i verkligheten.

Det är troligt att muddring kommer att ske i Bredavaviken i ett framtidsperspektiv men inte i första hand på grund av förekomsten av piren utan beroende på den landhöjning som sker i området. I inlagorna föreslås andra typer av förtöjningsanordningar såsom t.ex. flytbryggor. En hamn som skulle byggas med hjälp av flytbryggor skulle i framtiden också sannolikt ha ett behov av muddring på grund av landhöjningen. Det har inte i de inlagor som förekommit i målet refererats till negativa effekter av den mycket stora muddringen, 2 000 m³, som länsstyrelsen godkände och som utfördes 2014. Placeringen på den muddringen var i samma höjd som den nu aktuella piren men på motsatta sidan av viken. Den muddring som genomförts under byggandet av den nu aktuella piren uppgick till 20 m³, dvs. 1 % av muddringen under 2014.

Länsstyrelsen har bl.a. anfört följande. Det stämmer inte att piren är inritad på fel plats i kartan i bilaga 1 till beslutet. Länsstyrelsen har använt sig av pirens verkliga läge när kartan togs fram. Detta var möjligt då länsstyrelsen har tillgång till flygfoton som togs efter det att piren uppfördes. Piren är placerad längst i söder av det område som får överbyggas av pirar och i anslutning till området på land som är avsatt för småbåtshamn. Detta framgår vid granskning av detaljplanen och pirens verkliga läge.

Det stämmer att grunda, skyddade havsvikar med vegetationsklädda mjukbottnar ofta har höga naturvärden. Detta innebär dock inte att alla grunda havsvikar har en värdefull och skyddsvärd naturmiljö. Bredavaviken är en havsvik utan särskilda skyddsvärden. År 2000 genomförde länsstyrelsen en inventering av grunda havsvikar med vegetationsklädda mjukbottnar i bl.a. Nordmalings kommun. Bredavaviken inventerades inte eftersom den inte uppfyllde grundkriteriet för de vikar som skulle utredas. Kriterierna var att viken skulle vara grund, skyddad, relativt opåverkad av mänsklig aktivitet och kunna antas hysa höga naturvärden.

Länsstyrelsen har tagit del av den rapport från en inventering som Nordmaling kommun genomförde 2008 och som en klagande hänvisar till. I rapporten pekar kommunen ut 32 kustområden, vilka de anser vara kärnområden för naturvård och friluftsliv. Bredavaviken nämns överhuvudtaget inte i rapporten.

Länsstyrelsen delar inte uppfattningen att Bredavaviken är ett viktigt reproduktionsområde för bl.a. gädda och abborre. Under 2011-2012 genomförde länsstyrelsen en inventering av lämpliga lekområden för gädda och abborre längs Västerbottenskusten. Bredavaviken inventerades inte, vilket berodde på att området inte bedömdes som ett troligt lekområde. Däremot stämmer säkert uppgiften om att gädda leker i sjön Bredavan. Det är också möjligt, om än mindre troligt, att abborre leker i sjön.

Bredavaviken är inte en orörd havsvik. Detta framgår tydligt av den bilagerade flygbilden. Av bilden kan man se att det finns ett par strukturer längst in i viken, vilka klagandena hänvisar till som ”udde” respektive ”landtunga”. Dessa strukturer är inte helt naturliga utan delvis skapade genom tillförsel och omfördelning av stenmaterial. Det har också muddrats på flera ställen inne i viken, vilket syns som mörkare områden på bilden.

Formuleringen att inga berörda fastighetsägare motsätter sig bygget av piren är något olycklig. Med berörda fastighetsägare menas endast de fastighetsägare som

får piren och nedfarten till piren på sin mark, dvs. fastighetsägarna till S:16 och X.

Länsstyrelsen delar uppfattningen att det troligen kommer att behöva muddras någon gång i framtiden, utöver den mindre muddring i direkt anslutning till piren som länsstyrelsen godkänt. Om det blir aktuellt kommer muddringen att prövas utifrån då gällande lagstiftning och med hänsyn till miljön.

Piren är en gemensamhetsanläggning som tillgodoser flera fastighetsägares behov av båtplatser. Ett oönskat alternativ vore att varje fastighetsägare istället anlägger en egen brygga. Det är därför möjligt att den aktuella piren leder till ett minskat behov av muddring i området i ett långsiktigt perspektiv. Det har framförts synpunkter på att piren är för stor då det i dagsläget endast är fyra hushåll som vill ha båtplats där. Piren kommer att finnas kvar under en längre tid samtidigt som landhöjningen gör att gamla båtplatser inte längre blir användbara. Det är därför inte orimligt att anta att intresset för båtplatser vid piren kommer att öka inom en snar framtid.

Det stämmer att flytbryggor generellt sett har en mindre negativ påverkan på miljön jämfört med en pir. Vid en rimlighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken är det dock inte motiverat att kräva att sökande anlägger en flytbrygga istället för en pir.

Vad gäller länsstyrelsens uppgift att vinden vanligtvis kommer från sydväst har länsstyrelsen hämtat denna uppgift från SMHI:s vindstatistik för åren 1961 – 2004. Tabeller i A Rs och E Rs överklagande visar frekvenser av vindriktning angivet i procent från närliggande station i Järnäs klubb. Av tabellen framgår det att vinden under 17,4 % av tiden kommer från sydväst. Ingen annan enskild vindriktning förekommer oftare än så.

DOMSKÄL

Bredavaviken ligger inom område som sedan år 2001 är utpekad som riksintresse för naturvård (registerblad NRO24089) och ansluter direkt till naturreservat Örefjärden-Snöanskärgården. Den aktuella piren är uppförd inom planlagt område (akt 24-NOR-3512).

Enligt 19 § förordningen om vattenverksamhet (FVV, 1998:1388) gäller, istället för tillståndsplikt enligt 11 kap. 9 § miljöbalken (MB), att en vattenverksamhet inte får påbörjas innan den har anmälts hos tillsynsmyndigheten, bland annat om verksamheten innebär uppförande av en anläggning i en havsvik, om bottenytan som verksamheten omfattar uppgår till högst 3000 m².

En sådan anmälan ska enligt 20 § FVV innehålla de ritningar, kartor, tekniska beskrivningar samt den miljökonsekvensbeskrivning som behövs för att kunna bedöma verksamhetens art, omfattning och påverkan på miljön och närliggande fastigheter. Tillsynsmyndigheten ska, enligt 22 § FVV, ge bl.a. de enskilda som har ett särskilt intresse i saken tillfälle att yttra sig i ärendet.

När länsstyrelsen utrett ärendet tillräckligt ska den, enligt 23 § FVV, antingen förbjuda verksamheten, förelägga verksamhetsutövaren att vidta de försiktighetsmått som behövs eller, om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen, förelägga denne att ansöka om tillstånd enligt MB. Länsstyrelsen kan även välja att lämna anmälan utan åtgärd om det varken behövs förbud eller förelägganden.

Mark- och miljödomstolen bedömde i sitt återförvisningsbeslut den 14 januari 2015, med hänvisning till NJA 2004 s. 590, att det i ärendet fanns enskilda som hade särskilt intresse i saken genom att deras utsikt över havet inskränks i och med att piren hamnar i blickfånget från fastigheterna. De berörda skulle därför ges tillfälle att yttra sig i ärendet hos länsstyrelsen. Länsstyrelsen bedömde i den fortsatta handläggningen att anläggningens påverkan på de närboendes utsikt över viken inte motiverade ett förbud och att påverkan inte heller var av sådan betydelse att det

motiverade en tillståndsprövning av verksamheten. Länsstyrelsen ansåg att vattenverksamheten var godtagbar men att verksamhetsutövaren skulle föreläggas att vidta vissa försiktighetsmått vid uppförande av piren.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Anmälningförfarandet för vattenverksamhet är omgärdad med två "säkerhetsventiler" i 23 § VVF som innebär att tillsynsmyndigheten ålagts att agera i vissa fall. En tillsynsmyndighet har nämligen en skyldighet att förelägga om försiktighetsmått eller förbud när det behövs för att uppfylla miljöbalkens miljökrav eller förelägga om att tillstånd ska sökas i det enskilda fallet om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen. Av förarbetena till 11 kap. 9a § MB framgår att "en förutsättning för att en vattenverksamhet kan bli anmälningspliktig är att den inte har någon påverkan av betydelse på närliggande fastigheter". Vidare uttalas att "verksamheter där anmälningsplikt kan anses tillräckligt skall inte vara mer omfattande än att de berörda kan antas inte ha något att invända mot verksamheten. (prop. 2004/05:129 s. 72f). Det finns ingen uttalad praxis för vilken påverkan på miljö eller enskilda intressen som ryms inom det förenklade anmälningsförfarandet enligt VVF. Enligt domstolens bedömning talar motivuttalandena ovan dock för att utgångspunkten vid prövning av ett anmälningsärende enligt VVF ska vara att det inte är frågan om någon mer komplicerad avvägning mellan olika beaktansvärda enskilda intressen vid prövningen. Med hänsyn till syftet med det förenklade förfarandet i VVF torde det inte heller vara fråga om prövning av någon mer betydande miljöpåverkan, för att "säkerhetsventilerna" ska tillämpas.

Av klagandenas yttranden, både hos länsstyrelsen och vid domstolen, framgår att dessa motsätter sig verksamheten med hänsyn till påverkan på landskapsbilden och utsikten över viken. Som domstolen redan konstaterat är sådana olägenheter tillräckliga för sakägarstatus och utgör därmed ett av rättsordningen erkänt intresse som i det nu aktuella fallet inte är enbart teoretiskt eller helt obetydligt.

Att det i byggnadsplanebestämmelserna från 1970 anges att området får överbyggas i erforderlig mån för bryggor eller dylikt innebär inte att det saknas skäl för en intresseavvägning enligt 11 kap. 6 § MB i fråga om vattenverksamheten eller att estetiska hänsyn kan vägas in vid prövningen mot de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB.

När det gäller bedömningen av verksamhetens miljöpåverkan så rör det sig i förevandande fall om en grund havsvik som kan vara värdefull ur naturvärdessynpunkt då den kan hysa en rik mångfald av arter och även utgöra reproduktionsområden. Mark- och miljödomstolen bedömer att det i målet inte har framkommit underlag som visar avsaknaden av sådana naturvärden i Bredavaviken. Med hänsyn till vattenverksamhetens potentiellt stora miljöpåverkan bör lämpligen en miljökonsekvensbeskrivning ligga till grund för bedömningen i detta fall. Verksamheten måste även prövas mot det nationella miljömålet hav i balans samt levande kust och skärgård.

Vid en sammanvägd bedömning anser domstolen, med hänsyn till de motstående enskilda intressena och att bedömningen av verksamhetens miljöpåverkan svårligen låter sig göras utifrån det underlag som länsstyrelsen har haft tillgång till, att prövningen av den nu ifrågavarande vattenverksamheten därför bör ske inom ramen för en tillståndsprövning. Domstolen beslutar därför, med ändring av länsstyrelsens beslut, att sökanden ska föreläggas att ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken.

Att åtgärderna i förevarande mål redan är genomförda har ingen betydelse för domstolens bedömning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 21 mars 2016.

Jon Karlsson

Camilla Wolf-Watz

I domstolens avgörande har tingsfiskalen Jon Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Camilla Wolf-Watz. Föredragande har varit beredningsjuristen Elina Andersson.